

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 27 Lipca v. s. 1828 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Zpod Karsa, d. 20 czerwca.

WIADOMOŚĆ O DZIAŁAJĄCYM KORPUSIE KAUKAZKIM.
(z Ruskiego Inwalida).

Po przejściu za granicę d. 14 b. m., Główny Korpus działający pod naczelnictwem Dowódcy Korpusu Jenerała piechoty, Hrabiego *Paskiewicza-Erywańskiego*, posuwał się z Humrow, w prostym kierunku do twierdzy Karsu, przez wioski Dihnis, Palderawan i Meszkow. Cała ta kraina, zamieszkała przez Ormian, wystawiała teraz zupełne spustoszenie: gdyż rząd turecki przeniósł wszystkich mieszkańców na miejsca odległe.

Pod wioską Meszkow, d. 17, pierwszy raz postrzeżony został nieprzyjaciel. Jazda jego w wielkiej liczbie wyjechała z twierdzy na wiorst 16; lecz po nadejściu posiłku była odparta. Śmiałość tej jazdy, która się odważyła do wielkiej odległości oddalić się z twierdzy, a przy tém dostarczone przez wysłanych na zwiady wiadomości, przekonowały, że załoga Karsu bardzo jest liczna i z porządnych wojsk się składa. Liczba jazdy z *Delibaszów*, *Nefranów*, *Kurszińców* i *Karapapachców* wynosi do pięciu tysięcy; piechota zaś mieści w sobie wszystkich mieszkańców, zdolnych do broni, a których liczba, wespół z przybyłymi Łazami, może także dochodzić 5 tysięcy ludzi.

Od wioski Meszkowa, minawszy wielki gościniec *Humryński*, P. Dowódca Korpusu przedsięwziął skrzydłowym poruszeniem obejść twierdzę, i rozłożywszy obóz na *Arzrumskim* gościniecu, przeciąć komunikacją między *Karsem* a *Arzrumem*, i tém samem pozbawić pierwszą twierdzę spodziewanego posiłku od *Seraskiera*, który, jak twierdzono, szedł z korpusem 20tysięcznym do *Karsu*. Wspomniane poruszenie skrzydłowe, dopełnione w porządku na widoku z twierdzy, nie doświadczyło przeszkody od nieprzyjaciela. Transporta i obozu, podzielone podług brygad piechoty, szły we cztery rzędy, zastąpiane piechotą i artylleryą; jazda zajmowała pole obrócone do twierdzy. Nie daleko od wsi *Azakewa*, gdzie byłznaczony nocleg, nieprzyjaciel, spotkany przez *Kozaków przodowych*, został wyparowany z wąwozu, straciwszy kilku w poległych i zabranych w niewolę.

D. 19 czerwca ze wsi *Azakewa*, wyprawiwszy tabor pod zasłoną do nowo przeznaczanego obozu, przecinającego drogę *Arzrumską*, a leżącego nad rzeczką *Kars*, P. Dowódca Korpusu z większą częścią wojsk wyszedł prosto ku twierdzy *Karsu*; w zamiarze zrobienia wzmocnionej rekognicyi. Zaledwie wojska w bojowym szyku ukazały się na ostatnich górzystościach, pochylonych ku twierdzy, gdy wnet liczna jazda z niey się wysypała i pędem uderzyła na przodowe półki *Kozackie*. Widząc możliwość stoczenia bitwy w polu, P. Dowódca Korpusu postanowił odprowadzić nieprzyjaciela, jak można najdalej od twierdzy, i dla tego rozkazał *Kozakom* stopniami opuszczać front pozycyi, zmierzając ku prawemu skrzydłu. Zaufany w skutku nieprzyjaciel puścił się za *Kozakami*, i w tej chwili wystany został od P. Dowódcy Korpusu, pełniący obowiązek Naczelnika Sztabu, P. Jenerał-Major *Baron Osten-Sacken*, z połączonym półkiem *Ułanów*, z *Kozakami* liniowy-

mi, milicyą *Tatarską* i z dwoma działami konnoliniowej artylleryi *Kozackiej*, aby odciął nieprzyjaciela, od twierdzy. Porządek i szybkość tego ataku, skutecznego przeciwko skrzydłu nieprzyjaciela pod ogniem z twierdzy, stłumiły go i straszną zadały porażkę. Tymczasem 3my batalion *pijonjerów* ze 4 działami *Kozackiej* artylleryi liniowej, pod dowództwem *Półkownika Burcowa*, posłany był dla wzmocnienia ataku jazdy; wzięwszy się na lewo bliżej twierdzy i szybkim krokiem opanowawszy wzgórze, o 200 sążni od niey leżące; oddział ten ogniem z ręczney broni i bateryi ścigał uciekającego do miasta nieprzyjaciela. Przez takie poruszenie zadana mu była znaczna strata: całe pole ustane było jego trupami, a do 20 waleczniejszych jeźdźców, w liczbie których kilku urzędników, schwytano w niewolę; od nich dowiedziano się, że nieprzyjaciel postradał do 100 ludzi w zabitych, a do 200 w ranionych. W czasie tego ataku, *Dońskie* półki *Kozackie*, na lewém naszym skrzydle, pod wodzą Jenerał-majora *Zawodowskiego*, wespół ze szlachtą *gruzyjską* na prawém, pod dowództwem Jenerał-majora *Leonowa* i *Półkownika Siergiejewa*, uderzyli na będące przeciwko nich tłumy, i także wegnali ich do twierdzy. *Półkiem* liniowym i szlachtą *gruzyjską* dowodził *Półkownik Xiążę Bekowicz-Czerkaski*.

W tej sprawie wojska *Rossyjskie* okazały wzorowe męstwo. Pomimo śmiałości jazdy nieprzyjacielskiej, która poszła na pięści, nasza jazda nieregularna, bynajmniej nie ustąpiła jej w tym rodzaju walki. Piechota zaś, do której baterie twierdzy bezustannie sypały kulami, niewzruszenie zajmowała wyznaczone jej miejsca do godziny 4tej z pońdnia, póki północno-wschodnia strona twierdzy nie była zupełnie obeyrzana; wtedy już ruszyły się wojska lewém skrzydłem do obozu. Strata nasza w tym dniu jest: 12 zabitych i 42 ranionych, a w liczbie tych ostatnich 3 oficerów.

Na lewym brzegu rzeczki *Kars*, rozkazano było jednemu batalionowi 40go półku strzelców, z dwiema górnemi haubicami, zająć wysoką górę, i założyć na niey redutę dla zabezpieczenia obozu. Nad wieczor, przejechawszy na drugą stronę rzeczki, P. Dowódca Korpusu dokończył obeyrzenia twierdzy. Siła jej bardzo znakomita, a naybardziej dla miejscowego położenia. Grube mury we trzy rzędy, z wieżami, budowanemi naksztalt bastyonów, opasują miasto, tudzież część przedmieścia, i są pod obroną cytadelli, leżącey na wysokiej skale i jedney ufortyfikowanej górze, zwanej *Karadagiem*. Liczna artyllerya, jak słycać do 100 dział, oczyszcza pole wystrzałami na wszystkie strony; grunt nadzwyczaj kamienisty przeszkadza robotom, a główna siła miasta zasadza się na liczney załodze.

Tyflis d. 28 czerwca:

(z Ruskiego Inwalida.)

Pośpieszamy z doniesieniem, w tej chwili odebranej wiadomości, o zdobyciu twierdzy *Kars* szturmem. 1250 ludzi dostało się w niewolę podczas szturm; cytadella z 5000 ludzi później się poddała. W liczbie jeńców znajduje się dwutulny *Mahmet-Emin Basza*, dowódca jazdy *Walii*.

Aga, i wielu innych urzędników. W poległych raniionych postradali Turcy do 2000 ludzi. W twierdzy i na bateriach nieprzyjacielskich zabrano dział i moździerzy 151, i zdobyto 33 chorągwie; dostała się też znaczna ilość zapasów artyleryjskich, mnóstwo różnego rodzaju broni, i wielki magazyn ze zbożem.

Z naszej strony poległo: Ober-oficer 1 i niższych rang 33; ranieni: 1 Sztabs-oficer, 1 Ober-oficer, i 216 z rang niższych.

Szczegóły o tym szturmie będą umieszczone w następującym Nrze gazety Tyfliskiej.

KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 30 lipca.

(z Kuryera Warszawskiego.)

Listy kupieckie donoszą, że w Anglii, z powodu ustawicznej zmiany powietrza i deszczów, nie spodziewają się żniw pomyślnych, i z tej przyczyny podniosła się nieco cena pszenicy, a inne zboża zaczęto bardziej skupować, niż było od kilku miesięcy.

Za 100 zł. Listów Zastawnych żądają zł. 87 i pół, dają zł. 86 gr. 22 i pół. — Za dukata helen. nowego żądają zł. 20 gr. 10, dają zł. 20 gr. 7. — Za assygnaty rossyjskie, 100 rubli, dają zł. 174 gr. 15.

— Dnia 31 —

W Kościele tutejszym OO. Kapucynów, w Kaplicy pierwszej z prawej strony od Wielkiego Ołtarza, już czynią się przygotowania do postawienia w niej pomnika Janowi III, Królowi Polskiemu, z woli N. PANA wznieść się mającego.

B A W A R Y A.

Monachium dnia 8 lipca.

(Journal de St. Petersburg.)

Król Jmć, tknięty niedolą, jakiej dosyć często doświadczają niektórzy z jego poddaanych, niemający gdzie pożyczać kapitałów potrzebnych, gdyż nie są w stanie dania dostatecznej hypoteki; a oraz, chcąc uszczęśliwić rocznicę narodzin Królowej, w sposób odpowiedni jej uczuciom ludzkości i dobroczynności, postanowił ufundować i opatrzyć ze swej szkatuły kasę zasiłku, w każdym z 8 cyrkułów Królestwa. Na każdy cyrkuł przeznaczone jest 10,000 flor., które będą wypłacone w przeciągu 10 miesięcy; po 1000 flor. co miesiąc. Celem tego ustanowienia jest robienie pożyczki dla wieśniaków i rzemieślników, z pomiernym procentem, dozwalając im dosyć długich terminów do wypłaty, w razie utraty dobytku, niedostatku zboża na zasiew, potrzeby reparacji około swych budowli, albo też, kiedy pożar zniszczy narzędzia, do ich profesyi służące.

N I E M C Y.

Frankfurt dnia 10 lipca.

(Journal de St. Petersburg.)

Podług doniesień z Paryża, rząd francuzki postanowił Grekom pożyczyć 5 milionów fr., z których wypłacone będą 500,000 fr.; reszta pożyczki będzie im miesięcznie wypłacana. Przypisują podobny czyn wspaniałości innemu, wielkiemu Mocarstwu. Zasiłki te prędko dozwolą prezydentowi Hrabieciu *Capodistrias*, jąc się najszybciej do wygnania nieprzyjaciela z Grecyi, i przywrócenia porządku w tym bezrządnym kraju.

F R A N C Y A.

Paryż dnia 16 lipca.

(z Gazety Warszawskiej).

Jenerał-Porucznik Hrabia *Pajol* podał do jednego z tutejszych Dzienników artykuł, w którym wystawia zaniedbany stan twierdz naszych w dawniejszej Lotaryngii. Twierdza *Metz*, która powinna mieć 192 dział większego kalibru i 70 połowych, ma tylko 64 pierwszych, a 33 drugich a z tych ostatnich, tylko 12 jest zdalnych do użycia. Dla braku dział muszą artyllerzyści należąc do ćwiczeń innych gatunków broni. Twierdza *Verdun* ma zamiast 123, tylko 30; *Longchamp* nie

więcej nad 28; *Bitsch* 36; *Thionville* 27; *Toul* 3 dział, a w *Marsal* niema ani jednego działu.

W ciągu pierwszych 6 m. r. b. zawinęło do portów Francuzkich 650 okrętów z-innych, a zatem 15 okrętów więcej niż w takimże przeciągu czasu roku zeszłego; wypłynęło zaś 471 okrętów Francuzkich do portów zaeuropejskich, a zatem więcej, niż w takim przeciągu czasu roku zeszłego.

Dziennik Rozpraw umieścił następujący list z *Rio-Janeiro* pod d. 15 maja: „Cesarz Brezylijski otrzymał d. 12 maja listy urzędowe, donoszące, iż brat jego rozpuścił Izby i zwołał Stany Lamegskie, które mają mu dopomóc do skutecznego zamiaru jego, wzięcia korony Portugalskiej. Listy te wzbudziły powszechnie nienkontentowanie, i Brezylizcykowie gotowi są wspierać udzielnie wszystkie kroki, jakie Cesarz uzna potrzebnymi dla zapewnienia Korony Portugalskiej córce swojej. W dniach 14 i 15 maja odprawił Cesarz radę gabinetową, a na statku pocztowym, płynącym do *Londonu*, posłano upoważnienie Hrabieciu *Itabayana*, aby u dworów Europejskich przedsięwziął wszelkie środki, jakie mu się przyzwolą zdawać będą dla utrzymania praw *Don Pedra* do korony Portugalskiej. Powszechnie mniemają, iż nowe instrukcje, przesyłające się Hrabieciu *Itabayana*, po parte będą siłami lądowymi i morskimi, które Cesarz wysłał do ujścia *Tagu* i *Duero*.”

— Dnia 18 —

Xiężna *Berry*, wyjechawszy d. 13 b. m. z *Rocheport*, i przenocowawszy w *Bloye*, przybyła nazajutrz wśród radośnych okrzyków mieszkańców do *Bordeaux*. W *Rocheport* spuszczone w jej obecności d. 12 b. m. z warsztatu fregatę Godziałową *Dryadę*, która odtąd nazywać się będzie *Karolina*.

Zdaje się, iż wyprawa, uzbrajana w południowych naszych prowincjach, została zupełnie zaniechana. Minierowie, którzy się udali do *Tulonu*, celem należenia do wspomnioney wyprawy, mają wrócić do *Montpellier*, gdzie także spodziewają się przybycia 16go pułku liniowego.

Odebrano tu przez telegraf wiadomość, iż Posłowie Francuzki, Pruski i Niderlandzki, przybyli dnia 15 b. m. na fregacie *Westalka* z *Lizbony* do *Bordeaux*.

— Dnia 19 —

Onegdaj wieczorem Kanclerz i Sekretarz Izby Parów, wprowadzeni zostali do Króla Jmci w *St. Cloud*, i podali Monarsze przyjęty w tejże Izbie dnia 14 b. m. projekt do prawa, względem druku pism peryodycznych.

Dnia 15 b. m. spuszczone z warsztatu w *Tulonie* nową fregatę *Didonę*.

Dnia 27 z. m. zawinęło do *Kadyxu* 51 statków przewozowych, pod zastoną okrętu liniowego, 3 fregat i bryga wojenwego, dla zabrania ztamąd osady Francuzkiej do *Tulonu*. Słychać, iż tameczni mieszkańcy żałują oddalenia się wojska Francuzkiego.

Statek parowy, na który wsiadł Margrabia *Palmella* z innymi dowódcami wojska powstańców Portugalskich, celem wrócenia do Anglii, musiał dla przeciwnych wiatrów zawinąć do portu *Korunny*. Władze Hiszpańskie nie czyniły najmniejszej przeszkody czasowemu pobytowi rzeczonych osób, i wypłynieniu ich do Anglii na tymże statku.

Trzysta żołnierzy z wojska powstańców Portugalskich schroniło się do prowincyi Hiszpańskiej Galicyi, gdzie ich władze miejscowe przyjęły, lecz na granicy zostali rozbrojeni.

Gazeta Francyi donosi, iż Hrabia *de la Ferronays*, Minister spraw zagranicznych, dla poratowania zdrowia wyjedzie za kilka dni do wód, a Pan *Rayneval* na miejscu jego obeymie tymczasowie ster wydziału spraw zagranicznych.

Według listu pisanego z *Tangeru*, d. 23 czerwca, Cesarz Marokański, podczas krótkiego swego w miejscu tém pobytu, kazał sobie przedstawić Konsulów zagranicznych. Siedział na koniu, w dziedzińcu swego mieszkania, pod słoń-

ochronem; przemówił kilka słów pochlebnych do Konsulów, i pomiędzy jedną a drugą audyencyą kilka razy przejechał się po podwórzu. Cała ceremonia ledwo pół godziny trwała. Tylko Konsul Zjednoczonych Stanów większy doznał dla siebie uwagi. Zdaje się, iż Konsul Neapolitański nie został uznany, ponieważ roczny haracz, dwa miliony piastrów, z *Neapolu* nie został nadestany. Jeszcze pięć miesięcy wolno tam rzeczonemu Konsulowi pozostać.

ANGLIA.

Londyn dnia 15 lipca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Lord *Dunglas* wydał d. 12 b. m. uwiadomienie, iż Król Jmć rozkazał postać niezwłocznie statek przewozowy do *Oporto*, dla zabrania Anglików, którzyby z własnością swoją chcieli ztamtąd wrócić do oyczyzny.

Wojsko *Don Miguela*, które bez rozlewu krwi weszło do *Oporto*, wynosiło 10,000 ludzi, i miało 30 dział. Zabito tylko dwóch mieszkańców za wydawanie niestosownych okrzyków. Raniono także dwóch Anglików. Dwa członkowie Junty tymczasowej przybyli do *Londynu*.

Jedna z Gazet tutejszych donosi, iż d. 11 b. m. odprawiono się zgromadzenie, celem utworzenia towarzystwa, mającego tamować postępy sprawy Katolików Irlandzkich. Przewodniczył Margrabia *Chandos*, a między innymi obecni byli: Xiążęta *Kumberland*, *Newcastle* i *Gordon*, Lordowie *Longford*, *Jarnham* i *Hotham*, oraz kilku innych. Jednomyślnie postanowiono utworzyć towarzystwo, pod nazwiskiem klubu Protestanckiego.

— Dnia 16 —

Przybył tu officer z *Lizbony*, i przywiózł listy urzędowe do wydziału spraw zagranicznych. Dowiadujemy się, iż na wezwanie Kapitana *Sartorius*, dowodzącego na brygu Angielskim *Piramus*, stojącym przy ujściu *Tagu*, naczelny Intendent policji w *Lizbonie* wydał dnia 11 b. m. odezwę, w której zapewnia opiekę istnącego rządu Portugalskiego dla osób i własności wszystkich Anglików i cudzoziemców.

Jenerałowie powstańców w *Oporto* wyrzucali gnusność wojsku swojemu; wojsko zaś twierdzi przeciwnie, iż Jenerałowie bez potrzeby zaniedbali sprawy *Don Pedra*. Słychać, iż wojsko powstańców, cofając się ku północy, wynosiło jeszcze 6500 ludzi, i wzięło z sobą kasę wojskową.

Terceira, jedna z wysp Azorskich, gdzie dnia 15 czerwca *Don Miguel*, został ogłoszony Królem, oświadczyła się znowu dnia 21go tegoż miesiąca za sprawą *Don Pedra*, przycem 4 ludzi zginęło. Jenerałnego Kapitana tamecznego aresztowano.

Tutejsza Gazeta *Globe* zawiera następujące szczegóły ostatnich zdarzeń w *Oporto*. — „Junta ostatni raz zgromadziła się w dniu 3 lipca o 2giej godzinie zrana, i sprawę konstytucji uznała za będącą w tak złym stanie, iż wszystkim swym członkom pozwoliła sobie samych tylko ratować. Naczelniczy w większej części udali się na północ. Przednia straż Miguelistów weszła do *Oporto* o godzinie 9 zrana, dnia 3 b. m. Reszta wojska przybyła dopiero nazajutrz. Liczą go do 10,000 ludzi, ze 30 działami. Wieść, jakoby powstańcy cofnęli się w porządku wojennym, jest bezzasadną: bo, przeciwnie, są zupełnie rozproszeni. W ostatniej potyczce, zaledwo potrafili zebrać 1900 ludzi. *Oporto* jest jak nayspokojniejszy, i cała ludność zdaje się sprzyjać samowładztwu Monarchy. Konstytucyoniści wyszli co do nogi. Hrabia *Palmella*, Jenerałowie *Saldanha*, *Stubbs*, *Villaflor* i *Taipa*, wsiedli na statek parowy *Belfast*. Cieszymy się, że naysznakomitsi kupcy Angielscy w *Oporto* prowadzą wciąż swoje interesa z zupełną i całkowitą ufnością, tak je do majątków, jakoteż i co do swojej własności. Mówiemy o kupcach, którzy nie należeli do rozruchów obecnych.”

Jenerał *Povoas*, dowódzca Miguelistów w

Oporto, rozkazał uwiadomić wszystkich Anglików tam mieszkających: iż gdyby chcieli pozostać w Portugalii, mogą być pewni bezpieczeństwa, i swoich osób, i majątków.

Odebrane tu listy z *Paryża* donoszą, iż sprawujący interessa Brezyljijskie oświadczył tamecznemu Ministerjum, że nie uzna blokady *Oporto*, jako nakazanej przez władzę nieuznaną od Mojarstw Europejskich i przeciwny prawu narodów.

Zdaje się, iż Birmani nie chcą dopełnić kilku warunków traktatu zawartego w *Jandabu*. Kupcy Angielscy, oraz właściciele i kapitanowie okrętów w *Ranguhn*, podali przełożeniu tamecznemu Rezydentowi Angielskiemu, i powszechnem jest mniemaniem, że Dwór *Awy* wezwany będzie jak najmocniej do uskutecznienia traktatu.

— Dnia 17 —

Gazeta *Goniec* zaprzecza wiadomości, umieszczonej w Gazecie *Morning Chronicle*, jakoby 6 półków udać się miało do Irlandji.

Jest obawa o statek parowy *Belfast*, którego przybycia z Portugalji spodziewają się od dni kilku, a na którym Margrabia *Palmella* i inni Portugalczycy wracają do Anglii. Słychać, iż wspomniany statek zawiął do jednego z portów prowincji Hiszpańskiej Galicji.

Powódź zrzadziła wiele szkody w niektórych okolicach Anglii.

— Dnia 18 —

Deputowani naysznakomitszych właścicieli fabryk wyrobów wełnianych i bawełnianych, oraz piwowarów, dystyllatorów i t. d. z *Dublina* i *Belfast*, mieli nie dawno posłuchanie u Xiążęcia *Wellingtona*. Prosilili o zniesienie wysokiej opłaty w Irlandji od węgla, które bez żadnej opłaty wprowadzają się do *Manchester*, *Leeds* i *Glasgowa*. Skarżyli się także na zbytęcną konkurencyą towarów z trzech miast wyżej wymienionych. Oświadczyli, iż w skutek tego, leczka węgla, która w trzech wspomnianych miastach płaci się pięć szylingów (10 zł. pol.), kosztuje w *Dublinie* i *Belfast* 13 do 14 szylingów (26 do 28 zł. pol.), oprócz opłaty do skarbu. Xiążę uczynił Deputowanym nadzieję spełnienia ich życzeń. Namienił oraz, iż rząd zwrócił uwagę swoją na handel węglami, i przekonał się o nadużyciach, dążących do zbytęcznego podniesienia ceny węgla, zwłaszcza w *Londynie*.

Pan *O'Connel* przybył dnia 11 b. m. do *Dublina*, gdzie mieszkańcy przyjęli go z wielką radością. Podróż jego podobna była do jazdy tryumfalnej; nigdzie jednak nie zdarzyły się rozruchy.

Trzy okręty wojenne Angielskie, dwa o 18, a jeden o 12 działach, nazwiskiem *Acorn*, *Sapho* i *Contest*, zatoneły w środku kwietnia podczas okropnej burzy, między *Bermudą* i *Halifaxem*. Nie uratowano żadnego człowieka.

HISZPANIA.

Madryt dnia 4 lipca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Francuzi zaczęli już ustępować z *Kadyxu*. Niepodobną do prawdy jest pogłoska, iż część tamecznej osady Francuzkiej będzie sprowadzona do wysp Balearskich, które Hiszpania ma odstąpić Francji. Zastanawiając się nad ważnością tych wysp pod różnemi względami, nie można pomyśleć, aby rząd Hiszpański odstępował je za dług, który 15 milionów piastrów nie wynosi.

— Dnia 6 —

Wczorajsza Gazeta tutejsza umieściła postanowienie Królewskie, wydane, d. 30 z. m. w *Vitoria*, względem budżetu Ministerjum wojny. Ogólne wydatki na to Ministerjum wynosić mają 265,054,340 realów, a w stosunku do dawniejszych, oszczędzi się 102,951,056 realów.

Rząd nasz mianował Jenerała Majora *Desfleurs*, urodzonego we Francji i byłego Gubernatora w *Ciudad Rodrigo*, dowódcą w *Kadyxie*.

— Dnia 7 —

Duch powstania zaczyna się znowu okazy-

(*)

wać w kilku miejscach górzystych Katalonii. Widać małe uzbrojone oddziały, lecz przyczyna nie jest wiadoma. Domyślają się jednak, iż to pochodzi z braku żywności i z nieukontentowania, jakie wzbudzają czynności Jenerata *Espana*.

Plan odmiśny uskutecznia się już, co do urzędów poselskich naszych, przy Dworach zagranicznych. Pan *Zea* Poseł w *Dreznie*, ma być następcą Hrabiego *Alcudia*, Posta w *Londynie*; Hrabia *Osalia*, bawiący w *Londynie*, otrzymał zlecenie udania się do *Paryża*. Pan *Villalda*, Sekretarz poselstwa w *Paryżu*, ma pojechać do *Drezna*, a następcą jego ma być Pan *Velasco*, urzędnik w biurze Ministerium Stanu. Baron *Castiel* został mianowany członkiem Rady orderów wojskowych. Panowie *Villena* i *Caria*, zostający przy temże Ministerium, wyjadą dnia 1 przyszłego miesiąca, pierwszy do Xięstwa *Lukki*, a drugi do *Szwecyi*. Pan *Cardova* został odwołany z *Kopenhagi*.

TURCYA.

Stambuł d. 26 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej).

Firman, wzywający do broni wszystkich Muzułmanów, mających lat od 12 do 60, postano wprowadzić wszystkim Baszom w prowincjach; lecz nie ogłoszono go jeszcze w stolicy tutejszej, gdzie rząd stara się tać prawdziwy stan rzeczy, chociaż w kawiarniach mówią z niejaką pewnością, iż w ciągu zaczętych teraz świąt *Kurban-Bairamu*, Wielki Sultán przypasze święty pałasz i wywiesi chorągiew Proroka. Często posiedzenia *Dywanu* czynią domysł, iż rząd zajmuje się ważnemi rzeczami, i odebrał wiadomości, które skłonią go albo do proszenia o pokój, albo do szukania ociesnienia w siłę narodu, kiedy wojsko nie zdoła dać odporu, i ledwo wynosi 40,000 ludzi, a w jednym miejscu nie liczy nawet 6000. Cóżkolwiek bowiem dotąd mówiono o stanie potęgi ładu wey Tureckiej, to jednak pewna, iż *Hussein* Basza, Seraskier, który aż do przybycia *W. Wezyra* jest naczelnym wodzem wojska, nie ma nawet 5000 wojska gotowego do boju, przy sobie. Kapitan Austriacki *Filippowicz* przywiózł tu dnia 19go b. m. wiadomość, iż Dwór Austriacki zachowa najsłabszą neutralność w teraźniejszej wojnie między *Rosją* i *Portą*, co sprawiło tak mocne wrażenie na umyśle Ministrów Tureckich, jak list *Admirala de Rigny*, pisany z *Poros* do Posta *Niderlandzkiego*, z oświadczeniem, iż powrót *Postów* do *Stambułu* w ten czas tylko mógłby nastąpić, gdyby wezwanie ich w tej mierze opierało się na przyjęciu pośrednictwa. Z powodu wiadomości odebranych z *Wiednia*, odprawiła się narada u *Mu'tego*, i *Wielki Wezyr*, który nieco pierwiej naznaczył był na dzień 20 czerwca swój wyjazd do wojska, bawi jeszcze w stolicy, i codzień naradza się z Ministrami i Ulemami o stanie rzeczy. Kapitan *Basza*, który ze znaczną eskadrą stał na kotwicy w kanale, przybył niespodziewanie przed 6 dniami do stolicy, i miał przywieść zatrważające doniesienia o pokazaniu się eskadry nieprzyjacielskiej przy brzegu Europejskim *Czarnego morza*. Natychmiast wysłano na *Czarne morze* statek parowy, kupiony niedawno przez rząd Turecki, aby kilka okrętów wojennych, które tam popłynęły, sprowadził na powrót do kanału. Za-

jęto się umacnianiem warowni nadbrzeżnych, i wczoraj postano łądem 60 dział do *Warny*. Zda się, iż w tych przykrych okolicznościach *Porta* będzie zniewoloną usłuchać przyjacielskiej rady znajdujących się tu *Postów Europejskich*, i oddać się pod opiekę traktatu z dnia 6 lipca. Słychać, iż *Dragoman* *Porty* miał powiedzieć tłumaczowi pewnego poselstwa Europejskiego, że jeśli *Postowie* *Francuzki* i *Angielski* wrócą na wezwanie *Porty*, ta ostatnia skłoni się do wszystkiego. Słowa te, wyrzeczone przez *Dragomana* Tureckiego, który jak wiadomo, ma wielki wpływ do wszystkich interesów rządowych, uważają, za znak przyzwolenia ze strony *Porty*.

Nic bardziej nie oznacza charakteru *Turków*, jak zajęcie się obchodem święta *Bairamu* z obojętnością na publiczne interesa. Od dnia 23 b. m. nieprzyjął *Reis-Effendi* żadnego przełożenia od *Postów* zagranicznych, i aż do końca wspomnianych świąt chce wstrzymać wszystkie czynności. Ostatnia nota, podana od Posta *Niderlandzkiego*, dotycząca się znowu powrotu *Postów* do *Stambułu*, była pod d. 18 b. m. i ma przekonywać *Portę*, iż nie może się spodziewać pomyslnego skutku z propozycyji swoich i wezwań postanych do *Korfu*, i mylnie czyni wnioski z rozmowy *Admirala de Rigny* z *Hassan* Baszą. Wstręt, jaki *Reis-Effendi* zwykł okazywać zawsze, gdy jest mowa o rzeczach ściągających się do traktatu z d. 6 lipca, zadziwił szczególniej w dniu podania rzeczoney noty; odpowiedział, iż jeśli *W. Sultánowi* i sługom jego mogło przyść na myśl, że na pisma ułożone według zasad przyjaźni, do *Postów* *Angielskiego* i *Francuzkiego*, nie będą mogli otrzymać zaspokajającej odpowiedzi, w tym razie postanowienia *Mocarstw* zostawiliby czasowi. Słowa te *Ministra* *Otomańskiego*, przechodziły jak błyskawica z ust do ust, odjęty całą wiarą rozchodzący się powszechnie pogłosce, iż dwaj *Postowie* przybyli do *Syra*, i niezwłocznie pokazują się w stolicy z żądaniem wprowadzenia przyjęcia traktatu z d. 6 lipca, i w zamiarze porozumienia się z *Portą*, ponowili oraz przekonanie, iż *Porta* nie zna jeszcze krytycznego swego stanu, i lubo pozbawiona wszelkiej cudzej pomocy, stawia się jednak w przeciwności z *Anglią* i *Francją*, i myśli prowadzić wojnę.

Wiadomości z *Greccy* o ofiarowanej *Grekom* amnestyi, nie są pocieszające dla *Turków*. *Biskupi* *Greccy*, którym polecono zawieść swoim jednowercom wydane w tej mierze postanowienie, zostali pożegnani przez *Hrabiego Capodistrias* w *Poros* temi słowy: *Wróćcie tam, żąd przybyłście, i oświadczenie Wysokiej Porcie, iż naród Grecki nie potrzebuje od niej żadney łaski, i że zbyt drogo okupił swoje oswobodzenie, aby się znowu chciał poświęcać czczym i niestosownym do czasów obietnicom*. Jakoż *Biskupi* oddalili się dnia 5 b. m. z *Poros* i wracają do tutejszej stolicy. *Hrabia Capodistrias* otrzyma znaczne posiłki pieniężne; *Półkownik* *Francuzki* z głównego sztabu *Sucherott de St. Denis*, który teraz piastuje urząd jeneralnego *Konsula* przy rządzie *Greckim*, ma mieć zlecenie, aby co miesiąc wypłacał za kwitem 500,000 fr. do kassy centralney *Greckiej*. Słychać, iż wspomniony *Półkownik* znajduje się teraz w *Smyrnie*.

Pozwolono drukować. Z polecenia *J.W. Litewskiego* *Wojennego* *Gubernatora*.
Andrzej Bucharski *Rzeczywisty* *Radca* *Stanu* i *Kawaler*.

w Drukarni *Redakcyi*.

Wilno dnia 27 Lipca r s 1828 Roku.

О Б Ъ Я В Л Е Н И Е.

2 ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома Московскій Опекунскій Совѣтъ сямъ объявляеть, что въ ономъ будеть продаваться съ аукціоннаго шорга заложенное и просроченное недвижимое имѣніе Помѣщицъ Каширины Модестовой Суриновой, и Клары Модестовой Каминской нынѣ Раевской, состоящее Могилевской Губерніи, Климовицкаго Повѣша, въ селѣ Двѣснѣ 107, Михайловкѣ 22, и околѣцъ Ожогтахъ 21, и шото 150 душъ мужеска пола; копорому имѣнію шорги назначаются бытъ: первый 5, вторый 10 и шрешій 13 числа декабра мѣсяца 1828 года; почему желающіе купити и блаволяти явѣтси въ Опекунскій Совѣтъ въ назначенные шорги, въ 10шъ часовъ по ушрамъ, подписываься же къ шоргамъ ежедневно, исключая праздничные дни. Юля 15 дня, 1828 года.

Экспедишоръ Спрашниковъ.

Экспедишора Помощникъ Померанцевъ.

2 Rada Opiekuńcza Moskiewska Cesarzkiego Domu wychowania ninieyszém ogłasza, iż w niey będziesię przedawać przez aukcyą z publicznego targu oddany na ewikcyą i przeterminowany nieruchomy majątek obywatelk Katarzyny Modestowej Surynowey i Klary Modestowej Kamińskiej, teraz Raewskiej, położony w Mohilewskiej gubernii, w Klimowickim powiecie w wsi Dniesinie 107, Michajłowce 22 i okolicy Ożohach 21, wogóle 150 dusz płci męzkiej; do czego naznaczono terminy 1szy 5, 2gi 10, i 3ci 13 grudnia 1828 roku; zatem życzący kupić zechcą przybydź do Rady Opiekuńczej na naznaczone targi na godzinę 10tą zrana; zapisywać się zaś targow każdodziennie oprócz dni świątecznych. D. 5 lipca 1828 r.

Expedytor Strasznirow.

Expedytora Pomocnik Pomerancew.

2 ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома Московскій Опекунскій Совѣтъ сямъ объявляеть, что въ ономъ будеть продаваться съ аукціоннаго шорга заложенное и просроченное недвижимое имѣніе Помѣщика Игнашія Михайлова сына Бобрѣка, состоящее Могилевской Губерніи Климовицкаго Повѣша въ деревнѣ Пожарѣ 24 души мужеска пола, копорому имѣнію шорги назначаются бытъ: первый 4, вторый 8 и шрешій 11 числа октября мѣсяца 1828 года; почему желающіе купити и блаволяти явѣтси въ Опекунскій Совѣтъ въ назначенные шорги, въ 10шъ часовъ по ушрамъ, подписываься же къ шоргамъ ежедневно, исключая праздничные дни. Юля 7 дня, 1828 года.

Экспедишоръ Спрашниковъ.

Экспедишора Помощникъ Померанцевъ.

2 Rada Opiekuńcza Cesarzkiego Domu wychowania ninieyszém ogłasza, iż w niey przedawać się będzie przez akcyą z publicznego targu oddany na ewikcyą i przeterminowany nieruchomy majątek obywatela Ignacego Michała сына Bobrika, położony w Mohilewskiej gubernii w Klimowickim powiecie w wsi Pożary 24 dusz płci męzkiej, do czego naznaczono terminy: 1szy 4, 2gi 8 i 3ci 11 października 1828 r; zatem życzący kupić zechcą przybydź do Rady Opiekuńczej na naznaczone targi o godzinie 10tej zrana; zapisywać się zaś do targow każdodziennie, oprócz dni świątecznych. Dnia 7 lipca 1828 r.

Expedytor Strasznirow.

Expedytora Pomocnik Pomerancew.

3 Отъ Правленія Государственнаго Заемнаго Банка объявляеться, что С. Петербургскій Мѣщанинъ Адамъ Вейдлеръ внесъ въ Государственный Заемный Банкъ для обращенія изъ проценшовъ капитала, принадлежащаго двѣицѣ Еленѣ Матиссенъ 1820 юля 5го 200 р. и 1821

годовъ юня 2го числа 100 р. всего 300 р. до ея воспреобанія; билеты на оныя выданы подъ N.N. 2427 и 1949, а 1827 года генваря 25го двѣица Матиссенъ, предшавъ въ Банкъ при объявленіи означенные билеты, просила выдать сей капиталъ съ проценшамъ; но для полученія денегъ по нынѣ неявилаь. По сему Правленіе Государственнаго Заемнаго Банка вызываеть чрезъ сѣя вкладчицу Матиссенъ, о явкѣ ея въ Банкъ для полученія помянутыхъ денегъ, или въ случаѣ смерти, наслѣдниковъ ея, съ представленіемъ законнаго свидѣтельсшва, какъ о смерти вкладчицы, такъ и о правѣ наслѣдсшва, внутри Россіи живущихъ, въ печеніи одного года, а внѣ оной, въ печеніи двухъ лѣтъ, считая отъ перваго припечатанія сего объявленія въ С. Петербургскихъ или Московскихъ вѣдомосшяхъ; по испеченіи же полагаемаго нынѣ на выдачу означеннаго капитала двухъ годичнаго срока, оный изъ обращенія Банка будеть исключень.

Исправляющій должностъ Правителя Канцеляріи Ѡ. Кобекъ.

3 Od Rządu Pożyczkowego Banku Państwa ogłasza się, iż S. Petersburski Obywatel Adam Weydler wniosł do Banku Pożyczkowego Państwa dla obrócenia z procentow w kapitał, należący Pannie Helenie Matissen 1820 lipca 5, rubli 200 i 1821 czerwca 2 rubli 100, wogóle 300 rubli do jej zapotrzebowania; bilety na nie wydane pod N. N. 2427 i 1949, a 1827 roku stycznia 25 Panna Matissen, przedstawiając do Banku przy objawieniu pomienione bilety, prosila wydadź jej kapitał z procentami, lecz dla odebrania pieniędzy dotąd nie przybyła. Zatem Rząd Pożyczkowego Banku Państwa wzywa ninieyszém Pannę Matissen, ażeby się jawiła do Banku dla odebrania pomienionych pieniędzy, albo w przypadku śmierci, jej successorow z przedstawieniem prawnego świadectwa, tak o jej śmierci jak i o prawie ich sukcesyi, wewnątrz Rossyi mieszkających, w ciągu jednego roku, a za granicą, w ciągu dwóch lat, licząc od pierwszego wydrukowania tego ogłoszenia w S. Petersburskich albo Moskiewskich gazetach; po upłynieniu zaś przeznaczzonego teraz na wydanie pomienionego kapitału, dwuletniego terminu, kapitał ten z obrótu Banku będzie wyłączony.

Pełniący obowiązek Zarządzającego Kancelaryą F. Kobek.

3 Za Rozkazem JEGO CESARZEWICZOWSKIEY MOSCI Polowa Prowiantska Kommissya Oddzielnego Litewskiego Korpusu, obwieszcza ninieyszém, iż na dostawę prowiantu dla Korpusów, Oddzielnego Litewskiego, i Rezerwowego, Woysk zostających pod Dowództwem JEGO CESARZEWICZOWSKIEY MOSCI, tudzież i 1szey Huzarskiey Dywizyi od dnia 18o stycznia 1829, do dnia 18o stycznia 1830 roku, przeznaczono są następane licytacyyne terminy: w Białymstoku i Mińsku $\frac{15}{27}$, $\frac{16}{28}$ i $\frac{17}{29}$ Października; dobiecie targow $\frac{22}{3}$, $\frac{23}{4}$ i $\frac{24}{5}$ Listopada; w Wilnie, Grodnie i Zytomierzu $\frac{22}{5}$, $\frac{23}{4}$ i $\frac{24}{5}$ Października; dobiecie targow $\frac{25}{6}$, $\frac{26}{7}$ i $\frac{29}{10}$ Listopada; w Warszawie $\frac{24}{5}$, $\frac{25}{6}$ i $\frac{26}{7}$ Października, dobiecie targow $\frac{29}{10}$, $\frac{30}{11}$ i $\frac{31}{12}$ Listopada. Targi agitowane będą: w Warszawie w Polowéy Prowiantskiej Kommissyi, w Białymstoku w Obwodowym Rządzie, a w Wilnie, Grodnie, Mińsku i Zytomierzu w tamecznych Skarbowych Izbach.

Na powyższe terminu wzywa się życzących targować się, aby przybyli z prawnymi kaucjami, na ten raz piątą część przeciwko podradowej summy wynoszącemi. — Zadatki wydane niezwłocznie zostaną po zawarciu kontraktów, także do piątej części podradowej summy i za osobną kaucją, z tym dodatkiem: że jeśli pozwolą okoliczności, zadatkowa summa zostanie wydana i do trzeciej części. Plan i kondycje na mocy których będą agitowane targi i dostawy, są już przesłane Skarbowym Izbom, i w nich publicznie ogłoszone będą; a wykazy o potrzebie ilości produktów, natychmiast także komunikowane zostaną. Oprócz tego, tenże plan i kondycje rozesłane zostały do każdego Powiatowego Marszałka w zwyż wspomnianych Gubernii, gdzie każdemu mającemu chęć wchodzić w targi, wolno je przejrzeć. Nadto można każdego czasu przejrzeć takowy Plan i kondycje, w Warszawie w Polowej Prowiantskiej Kommissyi.

Oryginał podpisałi:

Prezes Kommissyi 5^{ey} klasy *Skrebicki*.

Członek Kommissyi, 7^{ey} klasy *Butatowicz*.

Członek Kommissyi, 7^{ey} klasy *Kaczkowski*.

Sekretarz Kommissyi, 8^{ey} klasy *Hutak*.

5 Kommissya ustanowiona w mieście Wilnie z rozkazu JEHO CESARSKIEY WYSOKOSCI CESARZEWICZA i WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTEGO PAWŁOWICZA, w celu poleconego jej wykrycia nadużyć Deputacyi Wywodowej Szlacheckiej Gubernii Litewsko Wileńskiej, dopuszczonych w latach po rok 1821 upłynionych, czyni stosownie do postanowienia swojego nastalego na dniu 14 idącego lipca, następujące ogłoszenie.

1mo, Zawiadamia wszystkie familie mające wywody rodowitości Szlacheckiej w latach 1818 1819 i 1820 nastale, w Deputacyi Szlacheckiej Wywodowej Gubernii Litewsko Wileńskiej, że takowe wywody uznane są przez Zwierzchność za obojętne czyli wątpliwe, i powinny bydź przez Kommissyą niniejszą przejrzone i sprawdzone z dowodami na których są oparte. Każdy więc należący do takowych family, u którego znajdują się pomienione wywody, czyli urzędowe z Deputacyi dekretów wywodowych ekstrakta, oraz dowody probujące rodowitość przez też dekreta utwierdzoną i wyrażone w onych, zechce z temż dekretem i dowodami weyść do Kommissyi niniejszej, która natychmiast te dekreta i dowody przejrzy i zdecyduje. Inaczej takowe dekreta żadnego waloru mieć nie będą, i uchylający się od uskuteczenia niniejszego wezwania Kommissyi, mogą uleść nieprzyjemnym skutkom.

2do, Gdy wiadomo Kommissyi, że wiele family będących w pogłównych czyli podusznych okładach lat 1795 i 1811., tak u różnych obywateli, jako też w mieszczaństwie i t. d., nie są zapisane w ostatnią terazniejszą rewizyą do tychże okładów, i szczyć się rodowitością szlachecką jedynie na mocy ekstraktów dekretów wywodowych, które, niewiadomo czy im służą: oraz gdy według Opinii Rady Państwa wyrażonej w okolnym Ukazie Senatu Rządzącego, nastalym d. 29 maja roku 1814, ludzie zapisani do podusznych okładów czyli klass

podatkujących, płacących osobiste pogłównie; nie mogą bydź wyłączone z tegoż okładu czyli klasy, ani szczyć się dostojnością Szlachecką bez Najwyższego rozkazu o wypisaniu z takowego okładu czyli klasy; przeto Kommissya uprasza wszystkich obywateli i wszystkie mieyscowe władze i Policie, aby o takowych ludziach raczyli Kommissyą zawiadamiać. Ogłoszenie to podpisane jest, roku 1828 lipca 19.

Prezydujący w Kommissyi Zastępca Marszałka Guberskiego Wileński Powiatowy Marszałek

Stanisław Jasiński.

2 Od Mińskiej Magistratury Powszecznej Opieki niniejszém ogłasza się, iż w niej przedaje się, z publicznego przez aukcyą targu, oddane na ewikcyą i przeterminowane murowane domy; położone w mieście Mińsku, pierwszy dwupiętrowy na rogu ulicy Szkolno-Niemińskiej pod N. 75; drugi jednopiętrowy, postawiony 1816 r. na nowo utworzonej ulicy z Wysokiego rynku na Zamkowej na rogu, należące do Mińskiego obywatela Jankiela Hirszowicza Goldberga, ocenione 11,628 rub. assygn.; do czego naznaczono terminy do targów w terażn. roku w mci sierpnia 21, 24 i 27. Życzący kupić te domy zechcą przybydź do Magistratury pomienionych dni w czasie posiedzeń i widzieć w niej sprzedających się domow inwentarz.

Dożywotni Członek Magistratury i Kawaler Samuel Kostrowicki.

Sekretarz Stulgiński.

2 Za Dekretem Ziem Ptu Stonim: Sąd Exdywizorski do miasteczka Zdzięcioła w pcie Stonimskim leżącego na d. 18 julii zebrany uskuteczniając reguły Dekretem Remisi przepisane, majątek odłużonego Szmuyły Mowszowicza Rabinowicza dom sukienny, maszyny, warsztaty, naczynia, sprzęty, sukna 37 postawów, zinwentował, do następnej licytacji ocenił, Komptarycy na dzień 6 augusta do Kancelar. Ziem. Stonim. z dwutygodniową persystencyą przeznaczył; i sądy dla ostatecznej rozprawy d. 31 augusta odłożył. W tenczas wszelkiej własności Rabinowicza dłużnika, licytacyą razem rekognicy sumy pretensorów nastąpi, pod upadkiem pretensyi dla tych; którzyby pretensyw do Rabinowicza nie przynieśli. 1828 julii 19 dnia:

Ignacy Domeyko Exdywizor.

Izydor Mikulski Exdywizor:

Jan Sidorowicz Exdywizor.

2 Sąd Taxatorsko Exdywizorski na rozdziel dóbr w gubernii Mohilewskiej Czaurowskim pcie położonych do dziedzictwa zesłego Sztatskiego Sowiennika Hlebieckiego Józefowicza należnych, Ukazem Rządzącego Senatu w roku 1827 toż Sądu Gł. Mohilewskiego zgo Departamentu w majetności Żyliwiu ustalony; po dwukrotnym już przez Gazety zaawizowaniu wszystkich kredytorów i pretensorów Józefowiczowskich; kiedy w terminie 18 ominiętego mca junii dla odbycia aktów do majetności Żyliwia zjechał; i kiedy dla niezłożenia pełnego kompletu a bardziej dla nieupełnien a prawie żadnej gotowości ze strony massy, przystąpić do onych nie mógł, przeto Sądy swoje do dnia 1go mca 7bra terażn. idącego roku odroczywszy, że w tem terminie niezawodnie do majetności Żyliwia zjeżdzie i że nie zważając na niczyją niestanność, Akta inkwizycyi, kalkulacyi i weryfikacyi odbywać będzie, a po onych do ewikstey pod ammissyą na niestawiających przystąpi zapewnia. Datt w Żyliwiu 1828 roku mca julii 13 d.

Sędzia Ziem ptu Moh. Prez. Exdyw. i Kawaler Felix Szpyrko.

Ignacy Bohusz Podśedek Ziem. ptu Kopyńskiego Kolleki Assesor Exdywizor.

Sądu Gł. Mohilewskiego zgo Depar. i Exdywizorski Regent Mateusz Mienicki:

Wilno dnia 27 Lipca v. s. 1828 roku.

OGŁOSZENIE.

Dnia 17 kwietnia teraźniejszego 1828 roku zaszczyconą N a y w y ż s z é m potwierdzeniem Ustawa Kompanii Rolniczej St. Petersburgskiej *), zaprowadzającej się przez pośrednictwo akcyj w tym celu, iżby nabyć sposobem kupna majątek z włościanami i założyć w nim wzorowe gospodarstwo płodozmiennę w zwyczajach ruskich, połączone z chowem bydła, stad, owiec i t. d.

NAYJAŚNIEYSZY CESARZ JEGOMOŚĆ
i NAYJAŚNIEYSZA CESARZOWA JEYMOŚĆ
MARYA FEDOROWNA uszczęśliwić raczyli Kompanią przyjęciem akcyj. Wielę ż pierwszych osób Państwa, idąc za tym wspianiałym przykładem swoich MONARCHÓW, stali się uczestnikami tego patryotycznego przedsięwzięcia, z liczby których są: Prezydent Rady Państwa Hrabia W. P. *Koczubey*; Admirał A. S. *Szyszkow*; Wielki Łowczy D. L. *Naryszkin*; Hrabia S. P. *Rumiancow*; Jenerał-Adjutant A. Ja. *Sukin*; Minister Oświecenia Xiążę K. A. *Liwen*; Rzeczywisty Radca Tayny M. M. *Speranski*; Minister spraw wewnętrznych A. A. *Zakrewski*; Zarządzający Ministeryum Sprawiedliwości Xiążę A. A. *Dolhoruki*; Tayny Radca P. W. *Miatlew*; Tayna Radczyni P. I. z Hrabów *Soltyków Miatlewa*; Jenerał-Adjutant N. J. *Demidow*; Jenerał-Adjutant W. W. *Lewitschow*; Jenerał-Porucznik Senator *Obrjeskow*; Jenerał-Porucznik Senator *Hladkow*; Koniuszy Xiążę W. W. *Dolhoruki*; Marszałek Dworu K. A. *Naryszkin*; Senator, Tayny Radca *Murawjew*; Tayny Radca K. J. *Bulhakow*; Tayny Radca K. K. *Rodofinikin*; i wielu innych. Imiona tych, którzy się na akcyje zapisali, wydrukowane będą po rozebraniu wszystkich akcyj. Dotąd wzięto już 541 akcyj.

Rząd Kompanii, będąc przekonany, że dopomagać dobroczynnym zamiarom MONARCHY i mieć uczestnictwo w przedsięwzięciach; do powszechnego dobra dążących, nigdy nie było obcym dla serca Rosyan, postanowił sobie za powinność, przez to ogłoszenie wezwać wszystkich, gorliwych o postępy i zakwitnienie krajowego gospodarstwa wiejskiego; do uczestnictwa w związaniu powszechnie pożyteczney Kompanii przez zapisanie się na akcyje, i razem obok tego

postanowił obwieścić, dla powszechney wiadomości, tak o Założycielach Kompanii, o Członkach Rządu, jako i o główniejszych artykułach Ustawy i o postanowieniach Rządu Kompanii: na jakiej osnowie można zostać Akcyjonistą Kompanii.

A. Założyciele.

1) Admirał Nikołaj Siemionowicz Mordwinow, Prezydent; 2) Jenerał Kawaleryi Xiążę Dymitr Włodzimierzowicz Golicyn, Prezydent; 3) Hrabina Zofia Włodzimierzówna z Xiążąt Golicynów Strogonowa, Wice-Prezydent; 4) Rzeczywisty Tayny Radca; Hrabia Grzegorz Alexandrowicz Strogonow, Wice-Prezydent; 5) Jenerał-Adjutant Alexander Dmitrjewicz Bałaszow, prezydujący na ten rok Wice-Prezydent; 6) Jenerał Piechoty Hrabia Alexander Iwanowicz Tatyszczew; 7) Tayny Radca Arkadyusz Iwanowicz Nielidow; 8) Radca Tayny Dymitr Siergiejewicz Łańskoy, prezydujący na ten rok Wice-Prezydent; 9) Jenerał-Adjutant Hrabia Ewgraf Fedotowicz Komarowski; 10) Jenerał-Adjutant Jakub Alexiejewicz Potemkin; 11) Ober-Berg-Hauptman Ewgraf Iljicz Miecznikow, Wice-Prezydent; 12) Tayny Radca Wincenty Iwanowicz Hołyński; 13) Rzecywisty Kamerher Wsiewłod Andrzejewicz Wsiewołoński, Wice-Prezydent; 14) Kamerher Hrabia Alexander Grygorjewicz Kuszelew-Bezborodko; 15) Jenerał-Major Nikołaj Dmitrjewicz Durnowo; 16) Radca Stanu Paweł Pietrowicz Swinjin, Dyrektor; 17) Radca Stanu Bazyli Polikarpowicz Nikitin, Dyrektor; 18) Półkownik Piotr Alexiejewicz Wareńcow, Dyrektor; 19) Głowa miasta St. Petersburga, Radca Dworu, Nikołaj Iwanowicz Kusow, Dyrektor i Podskarbi; 20) Półkownik Dymitr Potapowicz Szelechow, gospodarz wzorowego folwarku; strażnik i wykonywacz spraw Kompanii.

B. Artykuły z Ustawy.

1) Cel Kompanii zawiera się w tém, ażeby, otrzymując dochód od kapitału przez nią użytego: *naprzód*, pokazać sposób bez straty zaprowadzenia, w zwyczajney ruskiej majątności, płodozmiennego lub udołkonanego rolnictwa w ruskich zwyczajach, to jest: bez obciążenia gospodarza zbytelnymi wydatkami na zaprowadzenie nowego i bez odmiany dawnego stanu i

(*) W N. 20 Gazety Sankt-Petersburskiej Senackiej—W Kurjerze Litewskim N. 69 znajduje się treść Ustawy tej Kompanii (R).

stosunkow włościan do swojego pana; *powtórę* upowszechnić w Rosyi to przewyborne europejskie gospodarstwo wiejskie (Ustawy § 1).

2) Kompania składa się z Rossyjskiej Szlachty, Duchowieństwa i Kupców pierwszej klasy (Ustawy § 5).

3) Każda akcja składa się z 250 rubli asygnacyami Państwa. (Ustawy § 6).

4) Wypuszcza się dwa tysiące akcji, na 500,000 rub., które złożą kapitał Kompanii na kupienie pod St. Petersburgiem majątku z włościanami, i t. d. (Ustawy § 7).

5) Za każdą akcją z góry wnosi się połowiczna summa czyli 125 rubli. (Ustawy § 8).

6) Druga połowa summy za każdą akcją, to jest: 125 rub. zostaje się u samych akcyonistów do późniejszego zapotrzebowania, które nie może być inaczej uskutecznione, jak częściami po 50 i 75 rubli, uważając podług wynikającej potrzeby pieniędzy na nowe środki Kompanii. (Ustawy § 9).

7) Akcje mogą być przekazane od jednej osoby drugiej. (Ustawy § 19).

8) Prawa głosowania przy wybieraniu Wice-Prezydentów i Dyrektorów Kompanii i w innych rzeczach, podawanych do rozwiązania Akcyonistom, używa ten, kto ma na własne imię 4 akcje, a na Wice-Prezydenta może być wybrany ten, kto ma na własne imię nie mniej, jak 10, na Dyrektora zaś 5 akcji. Każdy Akcyonista może przysyłać do wzorowego majątku ludzi i włościan, dla nauczania się utrzymywanego tam płodozmiennego gospodarstwa wiejskiego i korzystania z rad i pomocy Kompanii we wszystkich częściach gospodarki wiejskiej, która się łączy z rzemiosłami stałemi i czasowemi i z przemysłem sprzedaży. (Ustawy § 4, § 29 i § 50).

Każdy Akcyonista od swoich akcji otrzymuje częśćkę zyskow, pochodzących z gospodarstwa tej majątności. (Ustawy § 51).

Życzący zostać Akcyonistami Kompanii Rolniczej, mogą przysyłać na to oświadczenia do Rządu Kompanii, znajdujacego się w domu CESARSKIEGO Wolnego Towarzystwa Ekonomicznego, na Newskim-Prospekie, naprzeciw Głównej Admiralicyi, gdzie mogą otrzymać i Ustawę Kompanii od Kommissarza P. Jancena.

W oświadczeniu powinni wyrazić liczbę akcji, ile kto życzy mieć, także swój stan, urząd, imię, nazwisko i miejsce zamieszkania.

Oświadczenie powinno być zapieczętowane i zaadresowane: *Do Rządu St. Petersburgskiej Rolniczej Kompanii, od takiego-to.*

Do oświadczenia mogą być przyłączone i pieniądze podług liczby akcji, w takim zdarzeniu z innych miast powinni wyrażać na pakiecie: *z włożeniem takiejto summy pieniędzy;* a tu mieszkający przysyłać oświadczenia z pieniędzmi, codziennie od godziny 11 do 2, oprócz dni uroczystych i niedzielnych, do Dyrektora i Podskarbiego Kompanii, Głowy miasta St. Petersburga, Nikołaja Iwanowicza Kusowa, we własnym jego domu na Wasiljewskim Ostrowie, przy moście Tuczkowa. Od tegoż P. Kusowa natychmiast wydany będzie kwit na otrzymane pieniądze podług formy ustanowionej.

Prawo na otrzymanie akcji, jeżeli się okaże większa liczba życzących je mieć, aniżeli, ile potrzeba na złożenie zamierzonego kapitału Kompanii, oznacza się przez pierwszeństwo przysłanych oświadczeń; ale nadewszystko korzystają z tego prawa te osoby, które zechcą razem z oświadczeniami przysłać przypadające na żądaną liczbę akcji, pieniądze na początkową opłatę, to jest: po 125, rub. za akcją.

Przez Gazety obu Stolic będzie obwieszczone o rozebraniu akcji, o czasie wnoszenia pieniędzy podług przesłanych do Rządu Kompanii oświadczeń i o rozdaniu akcji.

Wilno dnia 27 Lipca r. 1828 Roku

1 Od Podolskiej Magistratury Powszechnej Opieki niniejszem ogłasza się, iż w niej powtórnie przedaje się z publicznego przez aukcyę targu oddany na ewikcyę i przeterminowany murowany dom Kamienieckich obywateli żydów Froymanow, położony w cyrkułe miasta, z należącemi do niego murowanemi i drewnianemi przybudowaniami a mianowicie: składem, wozownią, trzema kramami i sklepem, oceniony 15,885 r. as., dla uzyskania długu Magistraturze za pożyczką Froymanow należnego. Do czego naznaczono terminy do targow: 1szy 3, 2gi 5, i 3ci ostateczny 7 września teraż. 1828 r. życzący kupić ten dom zechcą przybyć do Magistratury Powsz. Opieki w pomienione dni na 11stą godzinę zrana, i widzieć w niej sprzedającego się domu inwentarz i warunki.

Sekretarz Czarnucki.

i Sąd Ziem. ptu Telsz. wskutek Dekretu Remis. Sądu Gł. Lit. Wil. 2 Depar. 1828 junii 8 d. nastalego, na powództwo W. Józefa Kornilowicza Radey Honorowego, Star. Jcykiem Mowszowiczem oycem Wölfem Jcykowiczem i Rywą Gordomerami mieszkańcami Telsz. debitorami i kredytowami Gordomerów, wyrokiem roku i meca idących d. 17 ferowanym Komportacyą przez wszystkie strony papierów do Kancelaryi Sądu tego na d. 27 następn. augusta, administracyą i Inwentacyą fundusów Gordomerów przeznaczył, i dalsze warunki odpowiednio Dekretowi Sądu Gł. i dziełu Konkursowemu zakreślił. Zehy zatym Kredytorowie żydów Gordomerów, w terminie 29 oktobra r. b. z pretensyami do Sądu tego wchodzili pod utratą stosunków nieobjawionych zapowiada, i o tem przez Gaz: Kur. Lit. awizuje. 1828 r. julii 18 d.

Sędzia Ziem. Telsz. Prez Ignacy Woytkiewicz.

Kazimierz Jazdowski Sędz. Ziem. Pt. Tel:

Pisarz Ziem. Tel. Ignacy Huszcza.

Stanisław Mackiewicz Regent.

i Magistrat Miasta Grodna powodem podanej prośby przez Zelika i Judee Ickowiczow Kanellow Kupcow 3 Gildy Grodz. a za nią nastalej w dniu dzisiejszym Rezolucyi, podaje do wiadomości, iż ciż Kupcy Kanellowie za prawem wieczystym w roku idącym junij 11 dnia wydanym i tegoż roku miesiąca dnia 14 w Sądzie Głównym z Departamentu Gubernii Grodz. przyznanym, nabyli wiecznością od Obywatela Grodzień. Leyby Mowszowicza Rozenkrantza za summe rubli ass. 4,625 kamienie z placem i dalszą budowlą przy niej będącą, w mieście Grodnie w samym Rynku pod N. 7 położoną, jak zaś wybywca Leyba Rozenkrantz warunkiem wydanego prawa przyjął na siebie i zapowiedział uspokojenie wszelkich swych wierzycieli i pretensorow mogących mieć jakowe długi i pretensye do niego, tak wzywają się ciż wierzycieli i pretensorowie Leyby Rozenkrantza, iżby w czasie zamierzonym jawili się, celem udowodnienia i zyskania w swych pretensyach satysfakcyi od niego, gdyż

nabywcy opłaciwszy umowioną summe, ile z jednej strony chcą mieć pewność swego nabycia, tyle z drugiej w następności bydź spokojnymi od mogących się odkryć jakiego bądź tytułu pretensorow; dla czego przez te Ogłoszenie podaje do wiadomości wybycie possessyi przez Leybę Rozenkrantza mianey w Mieście Grodnie a nabycie jey przez Kupcow Kanellow. Dnia 25 julij 1828 roku.

Józef Rautenberg Burmistrz M. Grodna.
Regent Cyrnhof.

3 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż z postanowienia tego Rządu będą się odbywać w Mińskiej Skarbowey Izbie targi 1szy 5, 2gi 5, 3ci 7 i przetarg dnia 10 następującego września teraż. roku, na wzięcie w dzierżawę: a) w Mozyrskim pcie i w mieście Mozyrzcu, przyłączonych za Najwyższym rozkazem do czasu upłynienia wojskowych potrzeb i niedalej jak do 1 stycznia 1850 roku, na każdej pocztowey stacyi pocztowych po 6 i kuryerskich po 9 koni i b) tegoż powiatu na Michałkowskiej, Karolińskiej i Kuźmieckiej popocztowych stacyach (których terażnieysi dzierżawcy z przyczyny dodanych teraz za Najwyższymi rozkazem koni, od utrzymywania położoney podług uprzednich kontraktow liczby koni, do upłynienia naznaczonego w tychże kontraktach trzyletniego terminu, uchylają się; tak pocztowych i kuryerskich podług uprzednich kontraktow, jak i nanowo dodanych pocztowych i kuryerskich koni: tych ostatnich do czasu upłynienia wojskowych potrzeb, nie daley jak do 1 stycznia 1850 roku, a pierwszych do upłynienia uprzednim kontraktom terminu, to jest do tegoż 1 stycznia 1850 roku. Zatem życzący wziąć w dzierżawę takowe konie, zechcą przybyć na pomienione terminy do tej Izby z dostatecznymi ewikcyami, gdzie okazane im będą i warunki. Dnia 14 lipca 1828 roku.

Mińskiego Gubernialnego Rządu Sekretarz Radca Honorowy i Kawaler Felicyan Arcimowicz.

Za Naczelnika Stołu Siemionow.

3 Od Podolskiej Magistratury Powszechnej Opieki niniejszem ogłasza się, iż na sprzedaż oddanego na ewikcyę i przeterminowanego majątku obywateli Małczewskich, składającego się z 64 dusz pćci męzkiey włościan, w proskurrowskim powiecie na przedmieściu M. Tarnorudy położonych, z przynależącemi do nich atłencyami, gruntami, młynami i lasem, dla uzyskania długu, za pożyczką przez nich w Magistraturze wynoszącego oprócz procentow 975 rub. sr. 1570 rub. ass., naznaczono terminy 1szy 3, 2gi 5 i 3ci ostateczny 8 następującego października, życzący kupić ten majątek zechcą przybyć do Magistratury Powszechnej Opieki w pomienionych dniach na 11stą godzinę zrana, i widzieć w niej sprzedającego się majątku inwentarz i warunki. Sekretarz Czarnucki.

3 Od Podolskiej Magistratury Powszech-

ney Opieki ninieyszem ogłasza się, iż na przedaź oddanych na ewikcyą tey Magistraturze i przeterminowanych, murowanych dwóch domów Tytularney Sowiernikowey Chmielowskiej w m. Kamieńcu położonych ze wszelkimi do nich przybudowaniami, ocenionych 29,000 rub. ass. dla uzyskania długu za pożyczkę jey męża Tytularnego Sowiernika Chmielowskiego w tey Magistraturze, wynoszącego oprócz procentów 15880 rub. 72 kop. ass., naznaczono do targow terminy: 1szy 3, 2gi 5 i 3ci ostateczny 8 następującego października terażni 1828 r.; życzący kupić te domy zechcą przybydź do Magistratury Powszechney Opieki w pomienionych dniach na 11stą godzinę zrana i widzieć sprzedających się domow inwentarz i warunki.

Sekretarz Czarnicki.

2 Szawelski Ekonomiczny Komitet dróg Kommunikacyi ninieyszem wzywa życzących kupić niezgodne do użycia żelazne i czugunne instrumenta, materyały znajdujące się przy robotach Windawskiej wodney Kommunikacyi, wagi do 1434 pudow; życzący zechcą przybydź na targi do tego Komitetu 23, 24 i 27 dnia następującego sierpnia.

W obowiązku Sekretarza Masłow.

5 Niżey podpisany znajdując w Nrze 54 Kuryera Litewskiego Oświadczenie brata mojego Antoniego Zabiety Sędzięgo Gran. Appel. guber. Miń., przymuszony jestem mimo chęci stosunki nasze familiyne przed publicznością, w odpowiedź objaśnić.

Majątność Linkow w gubernii Litewskiej w pieć Upitskim położoną, w r. jeszcze 1800, zeszyły dziad mój JW. Szymon Hrabia Zabięto mnie jednemu darem zapisał, i do dójścia lat moich w opiekę i urządzenie, stryjowi mojemu Jerzemu Zabięto Szambel. przyporuczył, które później na naleganie ś. p. oycy naszego Szymona Grafa Zabięty Kasztelana i Generała W. P. majątek ten do rządu jego ustąpił; oczém oprócz dowodow prawnych, wiadomo jest całej familii naszej, również i o tём, że za dójściem lat jako własność moją z zarządu oycy mojego objąłem i od kilkunastu lat spokojnie oną dzierżę, dobra zaś Laucen i Kurcem czyli Laukiesia i Kurczmuyża w gubernii Kurlandzkiej położone, przez zeszyłego oycy naszego nabyte, w roku jeszcze 1809 dokumentem z rzecznym wedle praw Kurlandzkich sporządzonym i w Oberhof Gierychcie zatwierdzonym, w 1816 roku zostały mnie samojednemu przez oycy naszego wieczyste odstąpienne i oddane; na mocy takowey cesyi za życia jeszcze oycy naszego, zostawszy wedle tychże praw Kurlandzkich uznany za prawego tychże dóbr dziedzica, bez żadnego od niego interesowania się onemi jako moją własnością aż do zeyścia jego urządziałem i dziś urządzam. Po śmierci oycy naszego to co było istotną jego własnością, tak majątek ziem-

ny jako też ruchomy i summowy zostało podzielonym na nas trzech braci Antoniego, Michała i Józefa Zabięto, i dział takowy ostateczny w Aktach Ziemi. ptu Dziśnego w 1825 febr. 26 przyznaniem zatwierdziliśmy, a jako majątność Linkow i dobra Laukiesia i Kurczmuyża były moją tylko własnością, do żadnego rozdziału należeć niemogące, tak w dziale rzeczonym żadnego względem majątkow tych zastrzeżenia (jakie brat mój ogłasza) nie mogło się zrobić i nie zrobiono; z jakich więc powodow brat mój Antoni ogłasza siebie dziedzicem mojego funduszu i ostrzeżga, o niepewność onego, nabywcow mu niemanych rozumieć nie mogę, zapewniam tylko, że jesli by się mnie podobało wyprzedać, któren z majątkow moich, złożyłbym na każdy, i dowody prawne i Ewikcyą niezaprzeczone, przeciwnie owszem że jesli by brat mój Antoni chciał z kim w układy jakie o majątek swój wchodzić, winniem ostrzedz interesowanych, że tak za kilkanastoletnie intraty pobierane z Linkowa przez oycy naszego w czasie oddalenia się mojego za granicę, jako też za zruynowanie tego majątku i nieoddanie mnie wedle inwentarza dziada mojego, tudzież za własnoręcznemi Obligami oycy naszego, również jak i za przyłączone nad tabelę przyjętą w Dziale należność Skarbową jako Pretensor do ogólney pozostałości po zeszyłym oycu naszym, również też za urządzenie przez czas nie mały przez brata mojego Antoniego solwarkami Pszczołko Cielukowem, i za odbieranie Kompetencyi z Królestwa Polskiego, ponieważ rzeczony Brat Antoni Zabięto żadnego wyliczenia się z tego nie dopełnił i odemnie za kwietowanym nie został, jako sukcesor trzeciej części wszelkiego funduszu tegoż ś. p. oycy naszego, tak na schedzie dostatey z działu, jako też na wszelkim funduszu brata mojego Antoniego Zabięty poszukiwać niezaprzeczone mam prawo. Jakowe zawiadomienie do Akt Publicznych i Gazety Kuryera Litewskiego podając, podpisem rękki mey stwierdzam 1828 julii 16 dnia. Takowe Oświadczenie mocą Plenipotencyi mnie od Jeneralnego Plenipotenta JW. Grafa Józefa Zabięty b. Chorążęgo Powiatu Upitskiego, W. Adama Bayniewicza wydanej, podpisuję Jan Massyni.

Roku 1828 julii 16 dnia. Przed Sądem Ziemskim Powiatu Wileńskiego stawając Osobiscie W. Jan Massyni ninieysze oświadczenie wpisac do Protokolu podał i w onymże własnoręcznie podpisał się.

Sędzia Ziemski Wileński Alojzy Małeckii.
Regent Ignacy Nabórowski.

Czytano. S. Zapasnik.

Wolno drukować. Wilno d. 17 lipca 1828 r. Cenzor Norbert Jurgiewicz.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 24 julii r. sr. 3 r. 78 $\frac{1}{2}$ k., imperyal 37 r. 87 $\frac{1}{2}$ kop.